

Ny intern fordelingsmodell

Forslag fra intern arbeidsgruppe

Økonomiavdelingen, 3.januar 2017

Innholdsfortegnelse

1.	Bakgrunn	2
2.	Arbeidsgruppen	2
3.	Dagens budsjettfordelingsmodell ved UiT	3
3.1	Basistildeling	3
3.2	Resultatbasert tildeling	4
3.2.1	Resultatbasert finansiering - utdanning	4
3.2.2	Resultatbasert forskningsfinansiering.....	4
3.3	Strategisk forskningstildeling	4
4.	KD's forslag til ny finansieringsmodell	5
4.1	Basis	5
4.2	Resultatbasert finansiering.....	5
5.	Forslag til ny intern fordelingsmodell	8
5.1	Resultatkomponent	10
5.1.1	Åpen ramme	10
5.1.2	Lukket ramme.....	11
5.2	Strategisk komponent	12
5.2.1	Forslag til endringer	12
5.2.2	Fond for strategisk utvikling	13
5.2.3	Fond for rekrutteringsstillinger.....	14
5.3	Basiskomponent.....	15
5.3.1	Generell basis	15
5.3.2	Spesiell basis	16
5.3.3	Forslag til endringer	16
5.3.4	Prinsipper for håndtering av rammekutt.....	17
5.4	Øremerkede midler	17
5.5	Finansiering av Administrasjonen og øvrige fellesutgifter	17
5.6	Internhusleie	17
6.	Insentiver, insentivstyrke og simuleringer.....	19
6.1	Om intensjoner og insentiver	19
6.2	Grunnlag for simulering.....	19
6.2.1	Sammenligningsgrunnlag for gjeldende modell til ny modell.....	20
6.2.2	Tallgrunnlag	21
6.3	Simulering 1 – lavere insentivstyrke og liten basisendring	22
6.4	Simulering 2 – høyere insentivstyrke og større basisendring	23
6.5	Konsekvenser ved fastsetting av insentivstyrke og implementering av ny modell – oppsummert	24
7.	Implementering	25
8.	Årshjul.....	26
9.	Oppsummering av arbeidsgruppens forslag	26

1. Bakgrunn

Regjeringen nedsatte i 2013 en ekspertgruppe for å utrede finansieringen av universiteter og høyskoler. Begrunnelsen for innføringen av ny finansieringsmodell i sektoren ligger i flere forhold. I mandatet for ekspertgruppen heter det bl.a:

«Hovedhensikten med gjennomgangen er å utvikle finansielle virkemidler som på en bedre måte enn dagens modell vil understøtte god måloppnåelse for universiteter og høyskoler, samlet og enkeltvis. Til grunn for arbeidet ligger formålsparagrafen i universitets- og høyskoleloven § 1-1, som setter rammer for virksomheten ved universiteter og høyskoler. Den vektlegger høy internasjonal kvalitet i utdanning, forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, samt formidling av kunnskap. Regjeringen ønsker finansiering som stimulerer til utvikling av kvaliteten i høyere utdanning og forskning.»

Ekspertgruppen leverte sin rapport til kunnskapsministeren 7. januar 2014.

I statsbudsjettet for 2016 (Prop 1 S 2015-2016) ble skissen av det nye finansieringssystemet lagt fram, og intensjonen var at systemet skulle gjøres gjeldende fra og med budsjettet for 2017. I den anledning behandlet Universitetsstyret saken i møte 27. oktober 2015 og fattet følgende vedtak:

1. Universitetsdirektøren gis følgende mandat til arbeidet med ny budsjettfordelingsmodell: Universitetsdirektøren bes nedsette en arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til justering av UiTs budsjettfordelingsmodell i tråd med de målsettinger som er beskrevet i dette saksdokumentet. Justert modell forutsettes å tre i kraft fra 2017-budsjettet.

Arbeidet skal inkludere en bred prosess med diskusjoner og høringer og forankring mot styre, fakulteter og øvrige enheter i institusjonen.

Sak om ny budsjettfordelingsmodell legges frem og vedtas av universitetsstyret høsten 2016.

2. Innspill og momenter som kom frem under behandlingen i møtet, tas med i det videre arbeidet med ny budsjettfordelingsmodell.

Nevnte styresak skisserer også mål for arbeidet, i tillegg til styrets diskusjon og føringer fra styrebehandlingen.

2. Arbeidsgruppen

Universitetsdirektøren oppnevnte en arbeidsgruppe for å utarbeide forslag til justering av den interne fordelingsmodellen for UiT med virkning fra 2017-budsjettet. Arbeidsgruppen er ledet av økonomidirektøren med økonomiavdelingen som sekretariat og har hatt følgende medlemmer:

- Kine Nilsen – Helsefak
- Kurt Hemmingsen – NT-fak
- Morten Espejord – HSL-fak
- Erik Sund – IVT-fak
- Dan-Håkon Henriksen – TMU
- Elin Andersen – økonomiavdelingen
- Steinar Johansen – økonomiavdelingen
- Eli M Pedersen – økonomidirektør

Representantene fra fakultetene er oppnevnt etter innspill fra enhetene.

Arbeidsgruppens mandat har vært:

1. Utforme forslag til justering av UITs budsjettfordelingsmodell i tråd med ovennevnte mål og prinsipper i KDs modell til institusjonene.
2. Foreta simuleringer som sammenligner gammel modell med ny modell slik at konsekvenser av endringene er tilsiktet og tydelig fremkommer.
3. Gjennomføre arbeidet i dialog med organisasjonen og universitetsstyret gjennom høringer, tema på sentrale møter og i universitetsstyret.

Før ferdigstillelsen av arbeidsgruppens forslag og utsendt høringsutkast, har gruppa hatt dialog om fordelingsmodellen i følgende fora:

- Sak S 53/15 i møte 27.10.2015 i universitetsstyret
- UITs budsjettkonferanse 25.mai 2016
- Utvidet ledermøte 15.11.2016
- Økonomiforum 22.6.2016 og 7.12.2016
- Brev til UTA og AFU med tilhørende prodekaner for utdanning og forskning, med henstilling om innspill fra Strategisk utdanningsutvalg og Forskningsstrategisk utvalg
- Fakultetsdirektørmøtet 20.12.2016

Innspill fra disse møtene er ivaretatt i arbeidet med forslag til fordelingsmodellen, og innspillene har vært relativt entydige og hovedsakelig disse:

- Videreføre prinsipper og intensjoner i KDs modell til sektoren
- Videreføre positive elementer i UITs eksisterende fordelingsmodell
- Transparent, enkel og forutsigbar modell basert på objektive og målbare kriterier som legges til grunn for fordelingen
- Effektiv og ryddig prosess og unngå ressurs-sløsing i arbeidet med fordelingen av budsjetttrammer
- Sikre stabilitet over tid og unngå årlige svingninger med å bygge inn «støtdempere» i modellen
- Bidra til økt måloppnåelse og premiering av innsats/resultater. I tråd med intensjonene i innføring av ny modell vil dette gi omfordelende effekt på lengre sikt

3. Dagens budsjettfordelingsmodell ved UiT

UiT's budsjettfordelingsmodell ble vedtatt i universitetsstyret sak S 79-09. Det ble gjort noen mindre endringer i sak S 36-10. Modellen består av 3 komponenter.

3.1 Basistildeling

Den generelle basisbevilgningen til enhetene er resultatuavhengig og skal i hovedsak finansiere enhetenes grunnleggende drift og portefølje. Denne delen ses på som en grunnfinansiering av drift, og skal dekke utgifter til utdanning, forskning, administrasjon og infrastruktur. Grunnleggende aktivitet fullfinansieres av basis i tillegg til tildelingen over resultatkomponentene.

Basistildelingen er basert på historisk tildeling med korleksjon av lønns- og prisstigning, studieplassendringer, nye fag/tiltak og fratrekk av pålagte/besluttede tiltak.

3.2 Resultatbasert tildeling

Den resultatbaserte tildelingen består av resultatbasert finansiering – utdanning og resultatbasert forskningsfinansiering.

3.2.1 Resultatbasert finansiering - utdanning

Studiepoengmidler

Studiepoengmidler tar utgangspunkt i produksjonen av 60-poengsenheter 2 år tilbake, fordelt på seks kategorier med tilhørende satser (A –F). Datagrunnlaget hentes fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). 75% av departementets gjeldende sats videreføres til enhetene i den interne modellen.

Studentutveksling

Resultatmidlene beregnes på bakgrunn av antall inn- og utreisende utvekslingsstudenter, knyttet til avtale eller program med varighet over 3 måneder. Det er en nasjonal sats pr utvekslingsstudent, og i UiT's interne modell videreføres denne i sin helhet.

3.2.2 Resultatbasert forskningsfinansiering

I den nasjonale fordelingsmodellen er den resultatbaserte forskningsbevilgningen (RBO) en omfordeling mellom institusjonene av et fast samlet beløp for hver av de fire indikatorene; doktorgradskandidater, publikasjonspoeng, EU-midler og NFR-midler. Hver institusjon får en andel av dette beløpet som er lik institusjonens andel av totalproduksjonen i den aktuelle komponenten. Nasjonal sats for tildeling per indikator varierer derfor fra år til år. I den interne modellen inngår i tillegg øvrige BOA-inntekter.

I UiT's fordelingsmodell videreføres uttellingen på de ulike indikatorene slik:

- Doktorgradskandidater - 95 % av nasjonal sats
- Publikasjonspoeng - 75 % av nasjonal sats
- EU-midler - 50 % av nasjonal sats
- NFR-midler - 100 % av nasjonal sats
- BOA - 3 øre pr krone

3.3 Strategisk forskningstildeling

Dagens modell inneholder 4 strategiske komponenter. Midlene skal disponeres til satsinger og prioriteringer innen forskning og formidling, utdanning, vitenskapelig utstyr og øvrige prioriterte tiltak. Vitenskapelig utstyr, formidling og strategiske tildelinger benevnes strategiske midler og utgjør til sammen 4,25% av totalbevilgningen i 2017. Universitetsstyret har besluttet å øke andelen til 5% i 2018.

Vitenskapelig utstyr

Utgjør 22% av de strategiske midlene. Vitenskapelig utstyr er i dag nøkkelfordelt, og fordeles på grunnlag av budsjettandel og andel/vektning av vitenskapelige stillinger. Hovedprinsippet i budsjettmodellen er imidlertid at utstyrsinvesteringer i hovedsak skal finansieres over enhetenes tildelte budsjettammer.

Formidling

Utgjør 6% av de strategiske midlene. Komponenten nøkkelfordelles etter enhetenes relative andel av samlet resultatbasert forskningsfinansiering (RBO).

Strategiske satsinger

Utgjør 72% av de strategiske midlene. De strategiske tildelingene prioriteres av universitetsstyret ved budsjettbehandlingen det enkelte år på bakgrunn av innspill fra fakulteter og øvrige enheter.

Rekrutteringsstillinger

Fordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger fordeles i egen sak i universitetsstyret, og i tråd med fastsatte retningslinjer. I behandling av saken om budsjettfordelingsmodellen ble det vedtatt at alle rekrutteringsstillinger skal gis full lønnsdekning (inkl. sosiale utgifter) basert på en gjennomsnittslønn. Stipendiater tildeles for 4 år, mens postdoktorstillinger tildeles for 3 år. I tillegg gis det et driftstilskudd pr stilling til fakultetene. Det er ulike satser for driftstilskudd knyttet til eksperimentelle stillinger og ikke-eksperimentelle stillinger, der eksperimentelle stillinger vektet dobbelt.

4. KD's forslag til ny finansieringsmodell

I forslaget til Statsbudsjett for 2017 er Kunnskapsdepartementets forslag til ny fordelingsmodell for UH-sektoren lagt fram og de foreslåtte tildelingene til institusjonene i sektoren er beregnet på grunnlag av den nye modellen. Den nye modellen er i stor grad en videreføring av tidligere modell og hovedendringene er å finne i den resultatbaserte finansieringen.

Ifølge Kunnskapsdepartementet er det overordnede målet for innføring av nytt finansieringssystem: **«finansiering for høyere kvalitet»**. Gjennom endringene ønsker regjeringen å stimulere til økt gjennomføring i utdanningene, mer internasjonalt rettet forskning og utdanning, samt øke bidraget fra institusjonene til innovasjon og verdiskapning i samfunnet.

Rammebevilgningen fra Kunnskapsdepartementet omfatter basismidler og resultatbaserte midler. Basisbevilgningen utgjør ca. 70% av rammebevilgningen til institusjonene i sektoren, mens den resultatbaserte bevilgningen utgjør resterende 30%.

Rammebevilgningen gir institusjonene et strategisk handlingsrom ved at de kan prioritere aktiviteter og områder som det vil satses på for å nå sektor- og virksomhetsmålene. Styret ved den enkelte institusjon må vurdere hvordan det vil forholde seg til de nasjonale resultatbaserte incentivene i den interne viderefordelingen. Videre må styret vurdere om institusjonen skal ha supplerende økonomiske incentiver for å støtte opp under egen strategi og egne prioriteringer.

4.1 Basis

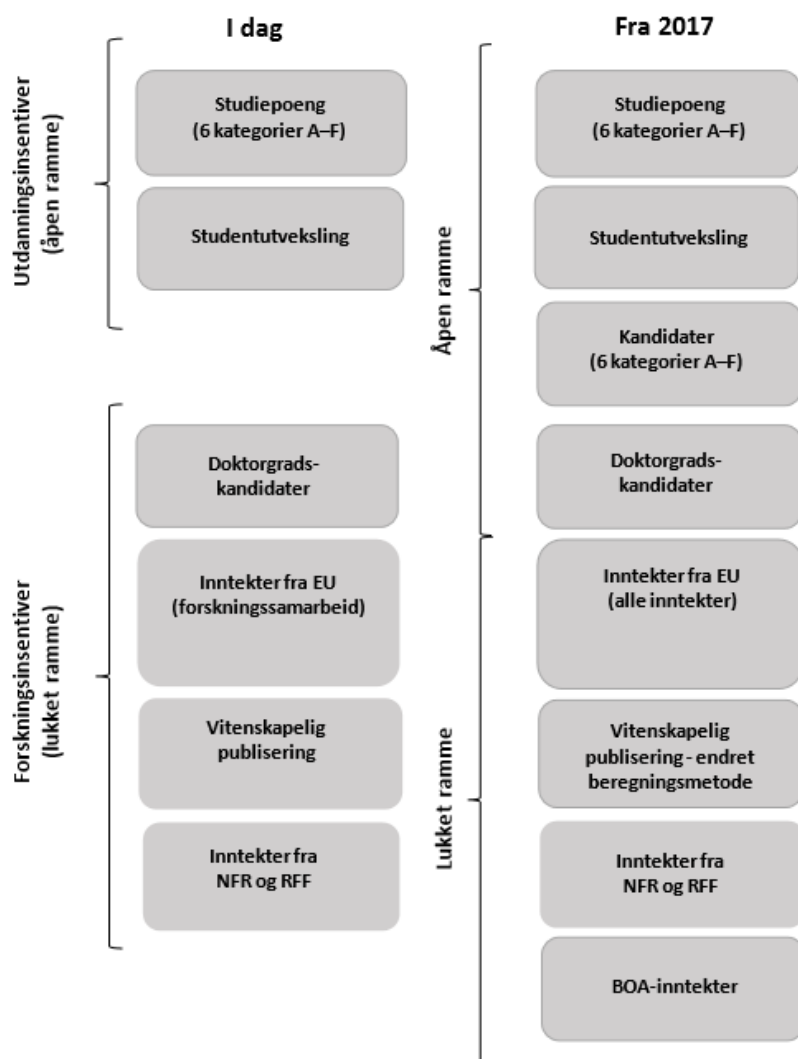
I 2017 er de totale basismidlene for sektoren 23,7 mrd. kroner. Da er basismidlene redusert med ca. 300 millioner kroner, og flyttet til den resultatbaserte finansieringen. Dette for å finansiere den nye indikatoren for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA). For UiT utgjør denne endringen et kutt i basis på 28,8 mill. kroner. Basismidlene er ellers videreført som i tidligere finansieringssystem og supplert med nye satsinger i statsbudsjettet for 2017.

4.2 Resultatbasert finansiering

I 2017 er den resultatbaserte finansieringen ca. 10,7 mrd. kroner totalt for sektoren. Dette inkluderer 300 mill. kroner som er flyttet fra basis for å dekke den nye indikatoren for BOA.

Resultatbaserte midler for 2017 er fordelt på nytt per institusjon i henhold til nytt finansieringssystem, på bakgrunn av satser og indikatorer som gjelder fra 2017, og gir dermed ny utgangsposisjon for resultatbasert uttelling i finansieringssystemet.

Endringene i resultatbasert finansiering skisseres i figuren under:

Det nye finansieringssystemet skiller mellom åpen og lukket ramme. I åpen ramme får institusjonene uttelling basert på egne resultater på hver av indikatorene. Det vil si at rammen øker dersom det produseres mer innenfor de ulike indikatorene, og tilsvarende reduseres rammen om produksjonen blir mindre. I lukket ramme har hver indikator sin egen lukkede budsjettamme. Dette innebærer at uttellingen for den enkelte institusjon avhenger av hvordan de gjør det i forhold til resultater ved de øvrige institusjonene. Satsene i lukket ramme beregnes hvert år på bakgrunn av resultatene i sektoren.

Åpen ramme

I åpen ramme videreføres indikatorene i den tidligere modellen, i tillegg til følgende endringer: Kandidater innføres som ny indikator, hvor det gis uttelling for personer som har gjennomført en forskriftsfestet gradsgivende utdanning. Kandidater fordeles på seks kategorier A-F, i likhet med studiepoeng. Uttelling for utvekslingsstudenter videreføres og utvides til også å gjelde Erasmus+ - studenter. I tillegg overføres avlagte doktorgrader fra lukket ramme til åpen ramme.

Uttelling for kandidatproduksjonen finansieres gjennom kutt i indikatorene studiepoengproduksjon og utveksling, slik at totalrammen i 2017 er på samme nivå som om rammen i tidligere finansieringssystem ble videreført.

Følgende satser er lagt til grunn for åpen ramme i 2017-budsjettet:

Kategori	Utdanning	Studiepoeng	Kandidatar	Kandidatar integrerte mastergradar m.m.
Kategori A	Kliniske utdanninger o.a.	126 000	95 000	190 000
Kategori B	Utøvande musikkutdanning, arkitektur- og designutdanninger o.a.	96 000	72 000	144 000
Kategori C	Realfag på høgre grads nivå o.a.	64 000	48 000	96 000
Kategori D	Samfunnsvitskaplege og humanistiske fag på høgre grads nivå, grunnskolelærerutdanning, enkelte kostnadskrevjande helsefag- og faglærerutdanninger, praktiske mediefag	47 000	36 000	72 000
Kategori E	Helsefag-, lærar- og realfagsutdanninger på lågare grads nivå	38 000	29 000	58 000
Kategori F	Teorifag og sosialfaglege utdanninger på lågare grads nivå	32 000	24 000	48 000

Departementet har gitt dobbel sats for kandidatar på integrerte fem-årige mastergradsprogram og andre utdanninger som har lengde på 5-6 år.

Indikator	Satsar i kroner
Uttekslingsstudentar	10 000
Utreisande studentar på Erasmus+-program	15 000
Doktorgradskandidatar	367 000

Lukket ramme

I lukket ramme er det endringer i spesifikasjonene til alle indikatorene med unntak av Norges Forskningsråd (NFR) og regionale forskningsfond (RFF). Doktorgradskandidatar flyttes fra lukket ramme til åpen ramme. Inntekter fra EU omfatter alle inntekter institusjonen mottar fra EU, og beregningsmetoden for vitenskapelig publisering er endret. BOA-inntekter er foreslått innført som ny indikator.

Budsjetttrammene for indikatorene publiseringspoeng, inntekter fra EU og inntekter fra NFR/RFF er i 2017 på samme nivå som om dagens system hadde blitt videreført for disse indikatorene. BOA-indikatoren finansieres ved å trekke midler fra basis.

Gjennom fordeling av rammer mellom de ulike komponentene i lukket ramme gir Kunnskapsdepartementet gjennom framlegging av Statsbudsjettet politiske signaler om hvilke prioriteringer som vektlegges i finansieringsordningen til sektoren. I forslaget til 2017 budsjett foreslår Kunnskapsdepartementet følgende fordeling av den samlede potten på de fire indikatorene med tilhørende satser:

Indikator	Rammer (i mill. kroner)	Satsar
Publiseringspoeng	550	25 550
Inntekter frå EU	500	1,374
Inntekter frå Noregs Forskningsråd og regionale forskningsfond	300	0,120
Inntekter frå bidrags- og oppdragsverksemd	300	0,102

De totale endringene i sektoren er som følger:

	Endret system Mill. kr	Tidligere system Mill. kr
Studiepoeng	6 800	8 400
Kandidater	1 600	
Studentutveksling	134	100
Doktorgradskandidater	550	550
EU	500	400
Forskningsrådet og regionale forskningsfond	300	400
Bidrags- og oppdragsinntekter	300	
Vitenskapelig publisering	550	550
Sum	10 734	10 400

Budsjetteffekt ved innføring av nytt finansieringssystem

Endringene i finansieringssystemet fører til en total omfordeling av resultatbasert uttelling mellom institusjonene på ca. 180 mill. kroner. Regjeringen mener dette fører til en for stor omfordeling i 2017, og har derfor valgt å halvere effekten i innføringsåret. Kunnskapsdepartementet har i Statsbudsjettet for 2017 slått fast at innføringen av ny modell for sektoren skal innføres over 3 år; halv effekt i 2017-budsjettet og med full virkning fra og med 2019-budsjettet. Korrigeringen gjøres mot institusjonenes basisdel.

For UiT får innføringen av nytt finansieringssystemet i 2017 følgende budsjettvirkning:

	1 000 kroner
Resultatbasert uttelling i 2017 med justert system	779 687
Resultatbasert uttelling i 2017 med tidligere system	730 543
	49 144
Trekk i basis som følge av omlegging (samlet 300 mill. for UH-sektoren)	28 826
Samlet effekt	20 318
Effekt i budsjettet 2017 - 50%	10 159

5. Forslag til ny intern fordelingsmodell

På grunnlag av innspill og føringer slik disse fremkommer under kapittel 2, har arbeidsgruppen lagt til grunn følgende prinsipper i arbeidet med forslag til revidert fordelingsmodell for UiT;

Modellen skal:

- bygge på og videreføre prinsipper og intensjoner i den sentrale finansieringsmodellen fra KD.
- ivareta vedtatte sektormål og nasjonale styringsparametere og sikre gjennomføringen av samfunnsoppdraget og prioriterte tiltak i UiTs vedtatte strategi.
- være enkel, transparent og forutsigbar, og basert på objektive og målbare kriterier.
- sikre høy kvalitet på forskning og utdanning og stimulere til økt resultatoppnåelse.
- ha et langsiktig perspektiv og sikre at institusjonens infrastruktur ivaretas og fornyes.

Budsjett er et sentralt virkemiddel i arbeidet med mål og prioriteringer, og skal således bidra til måloppnåelse på områder innenfor modellens virkemiddelapparat. Men ikke alle utfordringer kan løses innenfor og av fordelingsmodellen alene. Mål- og resultatoppnåelse er avhengig av klare prioriteringer, styring, ledelse og oppfølging, noe som er modelluavhengig og som i seg selv ikke kan løses innenfor rammefordelingen. Nedenfor følger arbeidsgruppens drøfting av noen slike spørsmål.

Realisering av prioriterte strategiske mål

I forslag til ny fordelingsmodell er det den strategiske komponenten som først og fremst skal bidra til realisering av prioriterte mål, og hvor disse normalt ikke ligger innenfor en enkelt enhets myndighets-

og budsjettområde. Slike prioriteringer bærer ofte preg av tverrfaglig samarbeid og vil bli nærmere omtalt under.

Strategisk komponent i fordelingsmodellen består av rekrutteringsstillinger og strategisk fond, og andelen av totalbudsjettet for disse er av en slik størrelse at det bør gi gode muligheter til å prioritere en hensiktsmessig innretning slik at de bygger opp om tiltak som bidrar til måloppnåelse.

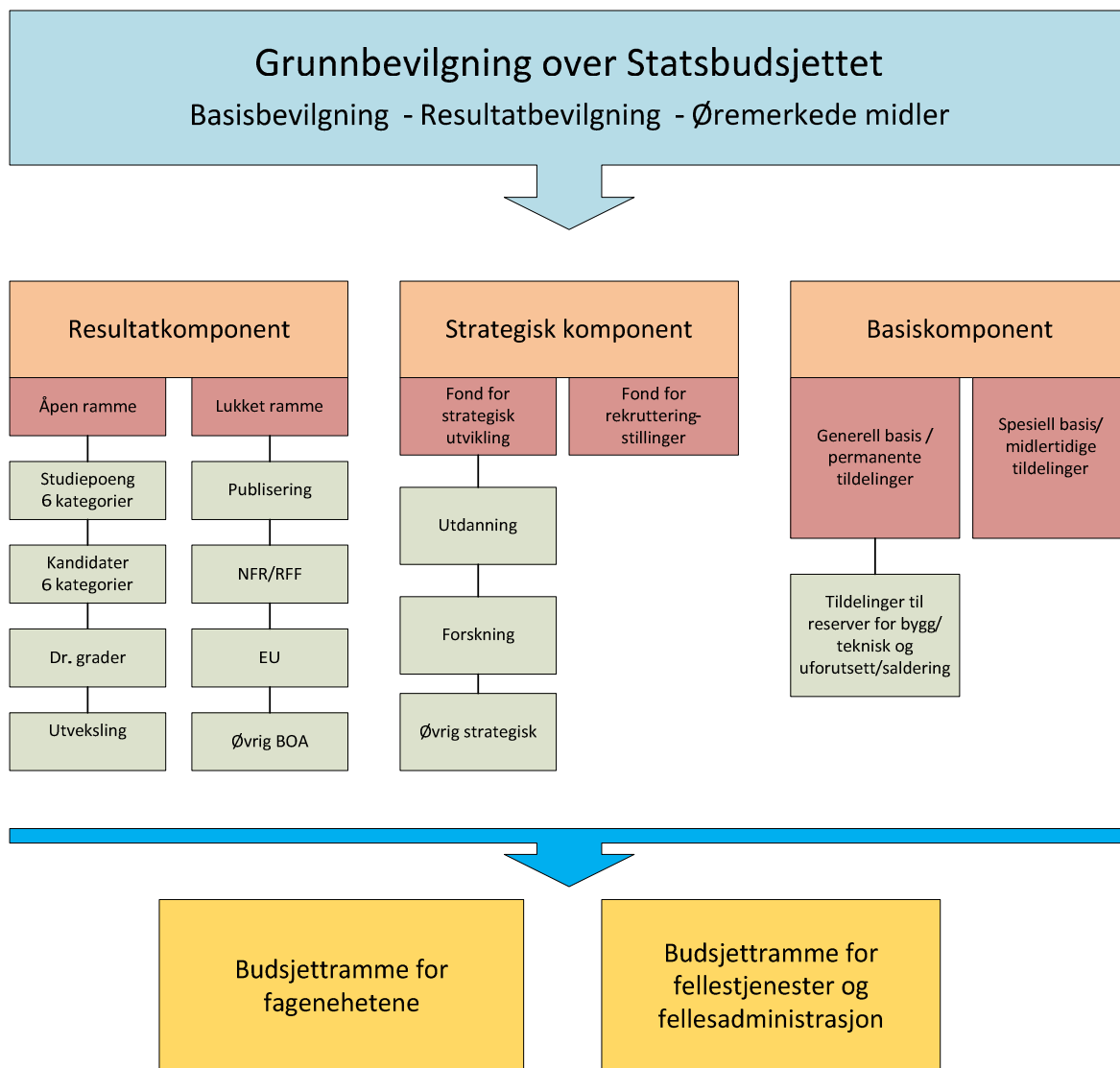
Tverrfaglig samarbeid kan være samarbeid mellom to eller flere enheter om tiltak innenfor utdanning, forskning, infrastruktur eller andre samarbeidstiltak. I samarbeidet kan det også inngå eksterne aktører. Tverrfaglig samarbeid kan være utfordrende ut fra administrative og organisatoriske forhold, kultur og økonomi, blant annet fordi bevilgninger hovedsakelig fordeles i tråd med organisasjonsstrukturen. Dette betyr blant annet at økonomiske midler fra flere parter må samordnes til det konkrete prosjektet. Fordelingsmodellen er likevel ikke til hinder for at det i regnskapet kan prioriteres penger fra flere kilder/enheter til et konkret prosjekt og at prosjektet følges opp som eget tiltak eller prosjekt i UiT's økonomisystem.

I fordelingsmodellen kan det stimuleres til ønsket atferd gjennom tildeling over den strategiske komponenten, og på det enkelte fakultet kan det videreførdes insentivmidler til fagmiljø, grupper eller enkeltforskere. Fakultetenes interne fordelingsmodeller er avgjørende for hvor og hvordan insentiv- og stimuleringsmidler gis til konkrete prosjekter/enkeltforskere.

En fordeling av budsjetttrammer omfatter først og fremst fordeling til nivå 1 (UIT sentralt og fellesmidler) og nivå 2 (organisatoriske enheter). UIT har gjennom de siste årene vært gjennom flere fusjoner og omstillinger, og det må i fremtiden forventes å komme flere. Budsjettendringer som følge av fusjon har vært gjort som manuelt arbeid og hovedsakelig på grunnlag av objektiv statistikk (DBH, regnskaper og priser i KDs finansieringsmodell). En fordelingsmodell kan vanskelig bygge inn eller håndtere *omstilling og fremtidige strukturendringer*. Men en fordelingsmodell kan stimulere til slikt, f.eks gjennom stimuleringsordninger som kan tilrettelegges i den strategiske komponenten. I tillegg til eventuelle insentiv- og stimuleringsordninger, må omstillingstiltak og strukturendringer fasiliteres og følges opp med direkte styring og oppfølging av beslutninger.

Skisse ny fordelingsmodell

Arbeidsgruppen foreslår at fordelingsmodellen skal bestå av 3 hovedkomponenter. Modellen kan skisseres som følger:

5.1 Resultatkomponent

Den resultatbaserte finansieringen er en konsekvens av hva som oppnås på indikatorene i finansieringssystemet. Indikatorene er fordelt mellom åpen ramme og lukket ramme. Forslaget til intern modell følger den sentrale modellen fra KD. I høringsnotatet ligger det forslag til nivå av viderefordeling av resultatindikatorene til fagavdelingene. Valg av nivå på intern viderefordeling gjenspeiler intensiteten i universitetets strategi.

5.1.1 Åpen ramme

I den åpne rammen får enhetene uttelling ut fra egne resultater på indikatorene. Det betyr at enhetene får økte budsjettrammer dersom de produserer flere studiepoeng, kandidater, doktorgradsstudenter eller utvekslingsstudenter sammenlignet med foregående år.

I datagrunnlaget for innføring av ordningen i 2017 har Kunnskapsdepartementet lagt til grunn 2015-tall og et treårig gjennomsnitt for studiepoengproduksjon, kandidater og doktorgradskandidater. For UiT har en valgt å bruke 2015-tallene ettersom de gjennomførte fusjonen med høyskolene i Harstad og Narvik med påfølgende splitting av aktivitet har gjort det vanskelig å beregne treårige gjennomsnitt. Datagrunnlaget for alle indikatorene er hentet fra Database for statistikk om høyre utdanning (DBH).

Studiepoeng

Studiepoengindikatoren baserer seg på eksamensdata for egenfinansierte studenter omregnet til 60-studiepoengsenheter. Indikatoren er delt opp i 6 kategorier, A til F, avhengig av beregnede kostnader for de ulike studiene.

Kandidater

Resultatindikatoren for kandidater følger samme mønster som studiepoengindikatoren og er delt opp i 6 kategorier. Lengden på utdanningen varierer innenfor hver kategori. Departementet har derfor gitt dobbel sats for kandidater på integrert femårig mastergradsprogram og andre utdanninger som har lengde på fem-seks år. Dette foreslås videreført i UiT's interne fordelingsmodell.

Kandidatmidlene går til den enheten som eier studieprogrammet, og der hvor kandidaten tar sin grad. I de tilfeller hvor flere enheter er involvert må det inngås interne avtaler mellom partene om fordeling av kostnader og resultatmidler.

Doktorgrader

Avlagte doktorgrader var tidligere en indikator med lukket ramme i RBO (Resultatbasert omfordeling). I KDs nye fordelingsmodell er den overført til åpen ramme og gitt en sats i 2017-budsjettet på 367.000 kroner pr avlagte doktorgrad. Indikatoren foreslås videreført i UiTs interne modell.

Telletidspunktet for rapportering er det kalenderår disputasene blir gjennomført. Kandidater fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid gir uttelling på lik linje med doktorgrader.

Utvexling

Indikatoren omfatter alle inn- og utreisende utvekslingsstudenter med en utvekslingsavtale eller et utvekslingsprogram som varer tre måneder eller mer. I KDs modell er det foreslått to kategorier med følgende uttelling:

- ordinære utvekslingsstudenter: 10.000 kroner
- studenter på Erasmus+ program: 15.000 kroner

Ordningen foreslås videreført i UiTs interne modell.

5.1.2 Lukket ramme

I likhet med åpen ramme baserer uttellingen for den enkelte institusjon seg på registrerte data i DBH. I innføringsåret 2017 for den nye modellen har Kunnskapsdepartementet valgt å bruke et snitt av årene 2013 – 2015 som grunnlag for beregningen. I UiTs interne modell har en brukt tallgrunnlaget fra 2015 ettersom data for tidligere år er vanskelig tilgjengelig.

Publisering

Beregningsmetoden for publiseringspoeng er endret fra og med budsjettforslaget for 2017 fra KD. Den nye beregningsmetoden skal bidra til en mer fagnøytral publiseringsindikator og til økt stimulans til samarbeid om vitenskapelig publisering.

NFR/RFF

Midler fra Norges Forskningsråd (NFR) og regionale forskningsfond (RFF) som går til forskning ved institusjonen, inngår i beregningsgrunnlaget og gir uttelling i intern fordeling.

Midler som koordinator overfører til samarbeidspartner, gir uttelling bare for samarbeidspartner.

EU

Indikatoren omfatter alle midler som institusjonen mottar fra EU. Dette kan være EUs rammeprogram for forskning, randsonesprogram/partnerskapsprogram, utdanningssamarbeid og interregionalt samarbeid.

Øvrig BOA

Øvrig BOA (Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet) gjelder inntekter fra eksternfinansiert virksomhet utenom inntekter fra EU, Norges Forskningsråd og regionale forskningsfond.

Nivå på intern videreføring av KD's satser omtales under kapittel 6.

5.2 Strategisk komponent

Den strategiske komponenten skal bidra til å styrke UiT's strategi «Drivkraft i Nord» og de fem tematiske satsingsområdene gjennom tildeling av midler til forskning, utdanning og andre prioriterte tiltak.

Arbeidsgruppen foreslår at den strategiske komponenten i ny modell består av to fond: fond for strategisk utvikling og fond for rekrutteringsstillinger.

5.2.1 Forslag til endringer

Vitenskapelig utstyr

Vitenskapelig utstyr er i dag nøkkelfordelt, og utgjør ca. 30,8 mill. kroner i 2017. Komponenten er ment å finansiere mindre utstyr på enhetene.

Det er ulike alternativer for hvordan dette kan håndteres i ny fordelingsmodell.

- 1) Midlene fordeles ikke lenger etter nøkkel, men fordeles strategisk etter søknad og med utgangspunkt i UiT's strategi. Det utarbeides kriterier for tildeling. Drøftinger i ulike faglige fora er i saksbehandlingsprosessen rådgivende for rangering av søknadene om vitenskapelig utstyr. Rektor vedtar tildeling på fullmakt fra styret.
- 2) Midlene legges til strategisk fond og brukes som tilskudd til prioriterte prosjekter som mottar Mohn-midler og midler fra Sparebankens gavefond. Rektor vedtar tildeling på fullmakt fra styret.
- 3) Komponenten flyttes til enhetenes generelle basis med utgangspunkt i dagens nøkkelfordeling. Grunnlag for fordeling vil være 2017-tildelingen. På grunn av de siste års fusjoner er det svært vanskelig å finne et gjennomsnitt de 3 siste år.
- 4) Dagens praksis videreføres og midlene nøkkelfordeles til enhetene.

Arbeidsgruppen anser alternativ 3 som det beste. Dette gir enhetene forutsigbarhet og reduserer byråkratiske prosesser. Enhetene disponerer midlene i den hensikt de er tenkt brukt, og midlene finansierer mindre investeringer og vedlikehold.

Formidling

Denne komponenten nøkkelfordeles i dagens modell, og utgjør ca. 8,4 mill. kroner i 2017. I likhet med vitenskapelig utstyr er det også her ulike alternativer for hvordan dette kan håndteres i ny fordelingsmodell.

- 1) Midlene benyttes som et virkemiddel til mer målrettet understøttelse av de fem tematiske satsingsområdene og UiT's profil som et sentralt universitet i arktiske sammenhenger. Det må utarbeides forslag til kriterier for tildeling, og innretning og rangering av søknader må kobles tettere mot mål og strategi. Rektor vedtar tildeling på fullmakt fra styret.
- 2) Midlene legges til strategisk fond og brukes som tilskudd til prioriterte prosjekter som mottar Mohn-midler og midler fra Sparebankens gavefond. Rektor vedtar tildeling på fullmakt fra styret.
- 3) Komponenter flyttes til enhetenes generelle basis, da denne utgjør en liten andel av totalbudsjettet, og 2017-tildelingen vil være grunnlag for beregning.
- 4) Dagens praksis videreføres og midlene nøkkelfordeles til enhetene.

For å redusere byråkrati og bidra til økt ressursutnyttelse, anbefaler arbeidsgruppen alternativ 3. Dette for å unngå merarbeid rundt fordeling av en relativt liten pott, i tillegg til at dette bidrar til finansiering av løpende portefølje ved den enkelte enhet.

5.2.2 Fond for strategisk utvikling

Universitetsstyret har vedtatt at den strategiske komponenten som i 2017 utgjør 4,25% av totalbevilgningen, skal økes til 5% i 2018. I denne inngår strategiske tildelinger, vitenskapelig utstyr og formidling. Ved overgangen til ny modell vil endelig løsning for håndtering av vitenskapelig utstyr og formidling, påvirke størrelsen på nytt strategisk fond.

Arbeidsgruppen foreslår at det i ny fordelingsmodell settes av en prosentandel av totalbevilgningen til eget fond for strategisk utvikling. Nivået i 2018 skal utgjøre 5% av totalbevilgningen med de komponentene som inngår i dagens modell. Hvis deler av dette overføres til enhetenes basis, vil nivået fra 2017 videreføres (økes til totalt 5%), men prosentsats for strategisk fond må fastsettes på nytt ut fra hvilke komponenter som blir igjen i strategisk fond. Fondet fordeles på følgende tre kategorier basert på dagens tildelinger: forskning, utdanning og øvrige prioriterte tiltak. Midlene settes av sentralt, og fordeles til enhetene på et senere tidspunkt.

Tabellen under viser prosentvis tildeling til de ulike kategoriene de siste tre årene:

Tildelt	2014	2015	2016
Sum forskning	54%	57%	50%
Sum utdanning	28%	19%	19%
Sum øvrig	19%	23%	31%
Totalt	100%	100%	100%

I bevilgningen som omhandler dette i statsbudsjettet, het det da posten ble opprettet: *«løyvinga skal nyttast til konsentrerte strategiske satsingar innanfor forskning og utviklingsarbeid i tråd med dei måla og strategiane som gjeld ved universitetet»*.

Det bør ses nærmere på størrelsesforholdet mellom de ulike kategoriene og fastsettes en prosentvis fordeling mellom disse i ny modell og med virkning fra 2018-budsjettet. Fordelingen mellom kategoriene kan justeres på sikt dersom det viser seg nødvendig.

Arbeidsgruppen ser det som fordelaktig at fordeling av fondsmidler behandles i egne styresaker. Tildelingene må sees i en større helhet og kobles tettere til prioriteringer ifht. UiT's strategi enn tilfellet er i dagens ordning. Det bør vurderes sterkere faglig involvering og forankring i saksbehandlingsprosessen, og det bør foretas en kritisk gjennomgang av eksisterende tiltaksliste som mottar midler gjennom strategisk tildeling. Dagens praksis bærer preg av lang historie og for liten grad av styring og prioritering av disse midlene.

Det må arbeides videre med retningslinjer, kriterier og gjennomgang av de strategiske midlene med tanke på økt strategisk innretting og måloppnåelse. I dette arbeidet inngår en bestilling om å gjennomgå og rydde i eksisterende tiltak som pr i dag inngår i fordelingen av de strategiske midlene.

Forskning

Arbeidsgruppen foreslår at ulike faglige fora gis en tydeligere rolle i prioritering og koordinering av forslag til tiltak som en del av universitetsdirektørens saksbehandling, før sak legges frem for styret. Det må utarbeides forslag til prinsipper for tildeling, samt koordinering av tiltak og midler som tildeles fondet. Interne forpliktelser som allerede er vedtatt må videreføres og koordineres innenfor eksisterende rammer. Forskningsstrategisk utvalg som er rådgivende organ for utvidet ledergruppe i strategiske saker innen forskning og forskerutdanning, skal bidra til å koordinere forskningsrelaterte aktiviteter på tvers i organisasjonen, og kan f.eks trekkes inn i dette arbeidet. Universitetsstyret vedtar tildeling av strategiske midler innen forskning og utvikling 2 ganger pr år.

Utdanning

Arbeidsgruppen foreslår at ulike faglige fora gis en tydeligere rolle i prioritering og koordinering av forslag til tiltak som en del av universitetsdirektørens saksbehandling, før sak legges frem for styret. Det må utarbeides forslag til prinsipper for tildeling, samt koordinering av tiltak og midler som tildeles fondet. Interne forpliktelser som allerede er vedtatt må videreføres og koordineres innenfor eksisterende rammer. Strategisk utdanningsutvalg som er rådgivende organ for utvidet ledergruppe i strategiske saker inn i utdanningsvirksomheten, skal bidra til å koordinere utdanningsrelaterte aktiviteter på tvers i organisasjonen, og kan f.eks trekkes inn i dette arbeidet. Universitetsstyret vedtar tildeling av strategiske midler innen utdanning 2 ganger pr år.

Øvrige prioriterte tiltak

Midler som settes av til øvrig prioriterte tiltak ivaretas av Universitetsdirektøren. Dette innebærer å forvalte og tildele fondsmidlene. Interne forpliktelser som allerede er vedtatt må videreføres. I øvrige prioriterte tiltak inngår styrets strategiske midler, implementering av strategisk plan, 50-årsjubileet mm. I tillegg inngår i perioden strategiske tildelinger til tidligere HiH og HiN. Universitetsstyret vedtar tildeling av strategiske midler innen utdanning 2 ganger pr år.

5.2.3 Fond for rekrutteringsstillinger

I dagens interne budsjettfordelingsmodell tildeles midler til rekrutteringsstillinger i henhold til styrets beslutninger. Dette innarbeides i budsjettfordelingssaken og fremkommer som en del av totalrammen til de respektive enhetene.

Arbeidsgruppen foreslår at midler til rekrutteringsstillinger i ny fordelingsmodell inngår i eget fond: Fond for rekrutteringsstillinger. Midlene til fondet settes av sentralt, og fordeles til enhetene iht. styrevedtak på et senere tidspunkt. Avdeling for forskning og utviklingsarbeid (AFU) vil være ansvarlig for å forvalte ordningen, og legge frem forslag til fordeling av fondsmidlene for universitetsstyret.

Fondet reguleres årlig ved tildeling av nye, permanente stillinger, eventuelle avganger og lønns- og prisjusteres. I fondet ligger alle rekrutteringsstillinger i sentral pool, og midlene skal dekke både nøkkelfordelte stillinger og stillinger til særskilte strategiske satsinger. Tildeling av *midlertidige rekrutteringsstillinger* fra KD inngår i tildelinger over spesiell basis.

Nivå på fond for rekrutteringsstillinger i innføringsåret baseres på 2017-tildelingen, og bør totalt utgjøre ca. 221 mill. kroner. Kunnskapsdepartementets sats for rekrutteringsstillinger er i Statsbudsjettet for 2017 foreslått til 1.202.000 kroner. Korrigert for UiTs totalskostnadsmodell (TDI-modellen) med sats på 250.000 kroner for sentrale indirekte kostnader, priskorrigert til 2017, utgjør KDs bevilgning for 2017 i alt 336,8 mill. kroner til ordningen. Når det tas høyde for at Kunnskapsdepartementet tildeler stillinger for 3 år mens UiT tildeler stipendiatstillinger for 4 år, utgjør tildelingen ca 650.000 kroner i snitt pr årsverk for stipendiat- og postdoktorstillingene. I den interne budsjettfordelingen for 2017 er det fordelt 333 årsverk til stipendiatstillinger og 22,5 årsverk til postdoktorstillinger. I enhetenes grunnbevilgning inngår også 38 historiske rekrutteringsstillinger utover stillingene som inngår i poolen.

Intern viderefordeling

Arbeidsgruppen tilrår at stipendiatstillinger fortsatt tildeles for 4 år, og postdoktorstillinger for 3 år, uavhengig av hvor lang tid kandidatene bruker. I dagens modell differensieres det på lønnstrinn ifht fagområdet, og det er ulike satser for driftsmidler knyttet til eksperimentelle og ikke-eksperimentelle fag. I ny modell foreslår arbeidsgruppen at det tildeles lønnsmidler til de ulike stillingskategoriene basert på et gjennomsnitt fra 2017-tildelingen. Dette gir følgende forslag:

Stillingskategori	Forslag sats
Stipendiater	Lønnstrinn 51 + driftskostnader
Postdoktorer	Lønnstrinn 61 + driftskostnader

Satsen for stipendiatstillinger må sees i sammenheng med resultatindikatoren for avlagte doktorgrader som tilfaller enheten der doktorgraden er avlagt.

Når det gjelder skillet mellom eksperimentelle og ikke-eksperimentelle fag, benytter KD kun en sats for driftskostnader i sin tildeling til sektoren. Arbeidsgruppen foreslår imidlertid at UiT viderefører dagens praksis, og tildeler ulike satser for driftskostnader. Eksperimentelle fag vektet dobbelt av ikke-eksperimentelle fag. Det foreslås følgende satser:

Kategori	Forslag sats
Eksperimentell	Kr 40 000
Ikke-eksperimentell	Kr 80 000

5.3 Basiskomponent

Basismidlene skal sikre stabil og langsiktig finansiering. Størrelsen på den basis som enhetene har i dag er historisk forankret og avhenger av mange forhold. Den kan derfor vanskelig dekomponeres. Basis består blant annet av midler til faglig profil og bredde i fagtilbud, husleiemidler, midler til drift og vedlikehold av bygningsmasse, øremerkede midler til rekrutteringsstillinger og studieplasser.

I dagens interne fordelingsmodell består basiskomponenten av generell basis og spesiell basis. Arbeidsgruppen foreslår å videreføre dette.

5.3.1 Generell basis

Generell basis utgjør mellom 52% og 82 % av fagenhetenes totalbevilgning. For de øvrige enhetene utgjør generell basis mellom 97% og 100 %. Da store deler av enhetenes kostnader er bundet i lønn og infrastruktur, er det utfordrende å foreta store omfordelinger i basis fra ett år til det neste.

Endringer i den generelle basisbevilgningen påvirkes av lønns- og prisstigning, studieplassendringer, nye fag og øvrige tiltak og eventuelt andre vedtatte prioriteringer av permanent eller midlertidig karakter.

Lønns- og prisstigning

Lønns- og prisstigning i den interne fordelingsmodellen vil være en beregnet prosentsats, da rammefordelingen ved UiT skjer før statsbudsjettet legges frem. Den beregnede satsen bør ta utgangspunkt i lønns- og prisstigning året før, samt SSB's prognoser for KPI og årslønn. I tillegg vektlegges forsiktighetsprinsippet.

Dersom det utarbeides revidert budsjettfordeling etter at statsbudsjettet er vedtatt i Stortinget, vil det være naturlig å innarbeide endringer i forhold til beregnet lønssats. Prosentsatsen som benyttes i KD's budsjett vil være rådgivende for UiT's fastsetting av lønns- og prisjustering.

Studieplassendringer

En studieplass fra KD er fullfinansiert gjennom basis- og resultatkomponent. Unntaksvis kan departementet velge å fullfinansiere studieplasser i sin helhet over basis. Det legges til grunn i det nasjonale finansieringssystemet at 40% av de antatte kostnadene per 60-studiepoengsenhet dekkes gjennom studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon i åpen ramme. Resterende 60% av den antatte kostnaden for å fullfinansiere studieplassen tildeles via institusjonens basisbevilgning.

I dagens fordelingsmodell viderefordes deler av resultatkomponent og basiskomponent til enhetene, siden felleskostnader som bygg, infrastruktur og felles administrative funksjoner også skal finansieres innenfor totalrammen.

Studiepoengmidler tar utgangspunkt i studiepoengproduksjon 2 år tilbake i tid. I den forbindelse er det i dagens modell et vedtak som gir «oppstartshjelp» til oppbygging av nye, vedtatte studietilbud. Dette innebærer at grunnfinansieringen av nye studieplasser videreføres til enhetene i sin helhet de 2

første årene inntil resultatfinansieringen får effekt. Arbeidsgruppen foreslår å videreføre dette i ny modell.

Nye fag/tiltak

Nye fag og tiltak omfatter permanente endringer i basis hvor en aktivitet enten har finansiering eller på annen måte må tilføres midler. Dette kan enten være flytting av basismidler mellom enheter, eksempelvis flytting av arkivfunksjon (nullsumspill). Eller det kan være nye, permanente tiltak med behov for finansiering. Årene etter innføringsåret vil direkte påvirke basis der hvor nye fag og tiltak besluttes innført uten at det følger med finansiering. I de tilfeller hvor det er snakk om nye, permanente tiltak må finansiering avklares før de besluttes.

5.3.2 Spesiell basis

Spesiell basis er tildeling til tiltak av midlertidig karakter, inkludert midlertidige tildelinger fra KD. Tildelinger gjennom spesiell basis skal ikke være av strategisk eller permanente karakter. Tildelingen skal ha en kjent årshorisont, og når en tildeling først godkjennes gjelder den for hele tidsperioden.

Det er ønskelig å opprettholde fullfinansiering av nye studieplasser de 2 første årene. Oppstartshjelpen foreslås tildelt over spesiell basis som i dagens modell.

Endringer i spesiell basis fra et år til det neste påvirker basis direkte. Dersom differansen er negativ må dette dekkes enten over reservene eller via rammekutt til enhetene. Dersom differansen fra et år til det neste er positiv, foreslås det at midlene tilfaller reserven.

5.3.3 Forslag til endringer

Dagens fordelingsmodell tar ikke høyde for vedlikehold og investering i infrastruktur, verken bygningsmessig eller systemmessig. I budsjettfordelingen de senere årene har det vært nødvendig å prioritere tiltak som skyldes vedlikeholdsetterslep. Slike prioriteringer fører til reduserte rammer til enhetene og tidvis rammekutt i basis. Det er ønskelig å unngå noe av denne uforutsigbarheten i ny fordelingsmodell.

I tillegg til at det er en føring fra departementet i 2017-tildelingsbrevet om å sette av årlige midler til vedlikehold av bygg, foreslår arbeidsgruppen at avsetninger til bygg og infrastruktur samt reserve/uforutsette utgifter, videreføres fra vedtatt budsjett 2017. Disse vil inngå i generell basis. Dette gir UiT et langsiktig perspektiv i planleggingen av utskifting og investering i ny og strategisk viktig infrastruktur. Midlene settes av og øremerkes til infrastruktur. Nivå på avsetninger til bygg foreslås videreført med 40 mill. og 20 mill. årlig til IKT og øvrig teknisk infrastruktur. Dette er en videreføring av nivået i 2017-budsjettet, og erfaring fra tidligere års nivå på slike budsjettposter.

Når det gjelder reserven er det nødvendig å bygge opp denne til et nivå tilsvarende 10 mill. kroner fra 2018-budsjettet. Reserven er tenkt brukt som en buffer for å forhindre rammeendring til enhetene, der dette ansees forsvarlig i forhold til nivået på reserven. I tilfeller der det ikke er forsvarlig, må store endringer dekkes over rammekutt. Reserven vil dermed fremstå som en støtdemper på mindre svingninger i fordelingen fremover. Det vil ikke være mulig å forhindre rammekutt selv i ny fordelingsmodell.

I 2017-budsjettet er den generelle reserven kun på 0,8 mill kr og for liten til å kunne fungere som tiltenkt. Denne må derfor økes, og det må ses nærmere på hvordan denne kan finansieres fra og med 2018-budsjettet.

Ny fordelingsmodell krever budsjett disiplin i større grad enn tidligere. Forslaget med å innføre fond og faste avsetninger til bygg og IKT gir ikke rom for å fordele mer enn de fastsatte årlige rammene til disse formål.

5.3.4 Prinsipper for håndtering av rammekutt

Nye og endrede prioriteringer uten medfølgende finansiering vil også i framtiden kunne føre til rammeendringer i basis. Rammekutt er i ny fordelingsmodell tenkt dekket over generell reserve eller som basiskutt til enhetene. De fire enhetene TMU, Administrasjonen, UB og BEA er i utgangspunktet realbudsjettert og har ikke de samme muligheter for uttelling i resultatkomponentene eller annen ekstern inntjening slik fakultetene har. Dersom rammekutt må dekkes over enhetenes basis, foreslår arbeidsgruppa at eksisterende nøkkel for rammekutt videreføres i ny modell. Det vil si en halvert rammeendring for enheter uten resultat- og eksternfinansiering sammenlignet med fakultetene.

5.4 Øremerkede midler

I Kunnskapsdepartementets finansieringsmodell er dette bevilgninger som er øremerket til bestemte aktiviteter eller formål.

5.5 Finansiering av Administrasjonen og øvrige fellesutgifter

Finansiering av Administrasjonen og øvrige fellesutgifter i dagens finansieringsmodell, med unntak av bygg- og infrastruktur, er hovedsakelig realbudsjettert og mottar bevilgning direkte i fordelingen som enheter på nivå 1. Det er flere mulige måter å finansiere felles administrasjon og fellesutgifter på;

Alternativ 1 er å videreføre prinsippene om realbudsjettering i dagens modell, gjennom tildeling av basisbevilgning som korrigeres for årlig lønns- og prisvekst og nye fag og tiltak.

Et annet alternativ er at finansieringen kan gjøres avhengig av utviklingen i resultatfinansieringen fra KD, det vil si at bevilgningen kan svinge med endrede resultater for institusjonen (opp og ned).

Et tredje alternativ kan være å fastsette kostnader for de administrative- og fellestjenestene og internfakturere enhetene for disse.

Arbeidsgruppa tilrår at alternativ 1 videreføres i den nye finansieringsmodellen. Dette fordi alternativ 2 kan føre til store årlige svingninger, både opp og ned, og det kan bety utfordringer med dimensjonering og kortsiktig omstilling. Alternativ 3 bidrar først og fremst til et stort arbeid som må gjennomføres med å fastsette priser på administrative tjenester, og internfakturerer øker behovet for administrasjon og bidrar til økt byråkratisering.

Det kan være en utfordring å dimensjonere og finansiere administrasjon og fellesutgifter, spesielt ved endringer og omstillinger. En budsjettfordelingsmodell er i utgangspunktet ikke så fleksibel at den lett fanger opp slike endringer. Basert på prinsippet om realbudsjettering må derfor endringer og omstillinger fanges opp gjennom realbudsjettering av aktivitet og flytting av budsjettmidler ved flytting/endring av aktivitet. I tillegg kan behov og ønske om endringer i Administrasjonen og fellestjenester fremkomme som følge av mer direkte styring, pålegg og krav. Dette må følges opp gjennom økonomiske virkemidler, uavhengig av fordelingsmodell.

5.6 Internhusleie

Husleie er en sentral del av institusjonens grunnbevilgning og finansiering fra departementet. I likhet med de øvrige universitetene eier UiT egne bygg, og drift og vedlikehold går over institusjonens budsjett. Kostnader til husleie, drift og vedlikehold av bygg utgjør en stor andel av UITs totalbudsjett, og er derfor en sentral del av fordelingsmodellen. UIT har i dag en internhusleiemodell som inngår i eksisterende fordelingsmodell. Denne er nå moden for revisjon, blant annet på grunnlag av siste års fusjoner som har bidratt til endringer i arealfordelingen.

I tillegg tar Kunnskapsdepartementet (KD) sikte på å innføre én internhusleieordning for selvforvaltende universiteter og høyskoler, herunder en modell som følger de samme prinsippene for forvaltning, drift og vedlikehold, forsyningskostnader og andre kostnader, jf. Tildelingsbrevet for 2016.

Arbeidsgruppa (Fellesgruppa) som har arbeidet med ny intern husleieordning for de fem selvforvaltende universitetene, på bestilling fra KD, er nå i ferd med å slutføre arbeidet. UiT har deltatt i arbeidet med representanter fra både BEA og ØA. Resultatet av arbeidet er en rapport til KD med forslag til en felles internhusleiemodell.

Formålet med ny felles internhusleiemodell er blant annet:

- Økt arealeffektivitet
- Redusert vedlikeholdsetterslep

Universitetenes fordelingsmodeller (dvs. leietakernes inntekter/bevilgninger) har ikke vært tema for Fellesgruppa.

For å få effekt av internhusleiemodellen, med tanke på arealeffektivisering og redusert vedlikeholdsetterslep, bør internhusleiereglene oppdateres og budsjettfordelingsmodellen justeres på dette punktet.

Når det gjelder fordeling av inntekt/bevilgning til leietaker, så er det opp til universitetene å påse at fordelingen ikke motvirker insentivordningene i internhusleiemodellen. Det betyr at UiT bør vurdere å endre dagens praksis, med å fordele øremerket bevilgning/inntekter tilsvarende enhetenes husleiekostnader. Dette er et nullsumspill hvor arealer kan oppfattes som et vederlagsfritt fellesgode, og kan i så måte nøytralisere insentivene for arealeffektivisering.

Internhusleiekompensasjon – leietakers inntekter

Det bør være mulig å sikre internhusleiekompensasjon gjennom budsjettfordelingsmodellen uten å øremerke deler av bevilgningen til internhusleie. For eksempel kan internhusleiekompensasjon innarbeides i basisbevilgningen uten øremerking. Følgende modeller kan legges til grunn for fordelingen av internhusleiekompensasjon:

- Videreføringsmodellen (benyttes av UiB)
- Produksjonsbasert modell (benyttes av UiO)
- Normtallsbasert modell (benyttes av NTNU)

Videreføringsmodellen innebærer at inntektssiden settes lik, eller som en andel av, internhusleiekostnadene ved innføringstidspunktet.

Produksjonsbasert modell krever produksjonsmåling. For UH-sektoren vil det innebære å koble fordelingen opp mot resultatkomponenten i bevilgningen.

Normtallsbasert modell bygger på normtall for arealbehov. Normtallene er knyttet opp mot det «reelle» arealbehovet, og tar også hensyn til hvilken type produksjon som foregår ved enhetene.

Innfasing av internhusleie i fordelingsmodellen

Det mest nærliggende for UiT er å fordele inntekter i form av internhusleiekompensasjon til enhetene etter videreføringsmodellen. Det betyr at en andel av det som i dag bevilges som øremerkede midler til internhusleie legges inn i basisbevilgningen uten øremerking. Det innebærer at alle husleiekostnader blir belastet leietaker, og godskrives (krediteres) som husleieinntekter hos forvalterenheten (BEA).

Hensikten er at fakultetene/enhetene skal oppnå økonomiske gevinster¹ ved arealeffektivisering, og at arealkostnader (utover de arealer universitetsstyret fordele) skal bli en del av fakultetenes/enhetenes beslutningsgrunnlag når arealutvidelse vurderes.

Nærmere detaljer om utforming og innføring av ordningen gjøres i løpet av 2017.

¹ Leietaker (fakultet/enhet) får redusert husleie ved arealreduksjon, men beholder samtidig basisbevilgningen

6. Insentiver, insentivstyrke og simuleringer

6.1 Om intensjoner og insentiver

Dagens budsjettfordelingsmodell er fordeling av budsjetttrammer på et overordnet nivå og et kompromiss mellom alle ulike aktiviteter ved UiT. Eksisterende modell ved UiT videreforder basis og resultatmidler etter vedtatt dimensjonering, dette i tråd med prinsippene om fullfinansiering av aktivitet som også omfatter felles administrative tjenester og drift av bygg og infrastruktur. Omfordeling av resultatmidler skjer ved at en andel fra KD-rammen videreføres til det enkelte fakultet. Denne fordelingen bygger på vedtatt sats for intern viderefordeling på hver av resultatindikatorene. Nivå på intern viderefordeling påvirker blant annet grad av omprioritering og størrelse på basis, og/eller om det skal prioriteres mer til resultatmidler. Gjennom styrken på disse insentivene kan styret definere en ønsket retning, både i forhold til grad av resultatavhengighet, størrelse på fellesmidler og basisandel.

Et økonomisk insentiv kan enkelt forklares som økonomisk belønning for ønsket atferd. Insentiver er derfor et indirekte virkemiddel i arbeidet med mål- og resultater, insentiver må bidra til ønsket atferd før det eventuelt bidrar til økt resultatoppnåelse.

I UITs eksisterende fordelingsmodell er insentiver hovedsakelig knyttet til innsats ved organisatoriske enheter og grupper og ikke til enkeltpersoner. Men flere fakulteter har i egne fordelingsmodeller insentiver på personnivå. I tråd med eksisterende fullmaktstruktur hvor blant annet budsjett disponeringsfullmakt delegeres til dekaner og enhetsledere på nivå 2, tilrår arbeidsgruppen at denne ordningen fortsetter. Dette innebærer at videre delegering av fullmakt ligger innenfor fullmakten til leder på nivå 2. Arbeidsgruppen ser også dette som hensiktsmessig siden det er enheten og fagmiljøene selv som kjenner egne miljø best og derfor kan fastsette og dimensjonere insentivene slik at de treffer best mulig. På styrenivå og i rammefordelingen kan man pålegge eller henstille om lokal insentivbruk på lavere nivå, bruk av direkte styring eller tildeling av midler til øremerket aktivitet der dette bidrar til økt måloppnåelse for UiT.

Essensen i arbeidsgruppens forslag til justert modell er hovedsakelig å videreføre prinsippene i KDs modell til sektoren. Dette innebærer også at insentivene skal føres ned til det nivå der hvor produksjonen skjer, i fordelingen av årlige budsjetttrammer og i tråd med eksisterende fullmaktstruktur menes dette nivå 2.

Insentivene er koblet til resultatkomponenten, noe som betyr at nivå på intern videreføring av styrke på indikatorene påvirker størrelsen på basis. En slik dimensjonering vil dermed virke inn på stabilitet, forutsigbarhet og langsiktighet.

Det er en problemstilling i seg selv å fastsette størrelsesforholdet mellom disse komponentene, blant annet fordi det finnes en mengde alternativer ved å sjonglere nivå på insentivstyrken for de ulike indikatorene. For å kunne gi et bilde på alternative modeller, konsekvenser og sammenhengen mellom komponentene, blir dette illustrert ved to alternative modeller i kap 6.5 og 6.6 under.

6.2 Grunnlag for simulering

Hensikten med simuleringsarbeidet er å fastsette nivået på insentivene og vise hvordan dette påvirker størrelsesforholdet mellom basiskomponent og resultatkomponent i innføringsåret. I tillegg viser dette også konsekvensene ved innføring av ny modell, herunder omfordelende effekt for enhetene. Simuleringene er gjort ved å designe to ulike alternativer hvor gruppa i simuleringsarbeidet har lagt til grunn følgende:

- Videreføre sentrale indikatorer med høy vekt i KDs modell, det vil si høy insentivstyrke på indikatorene hvor det forventes økt resultatoppnåelse for sektoren og lavere styrke på indikatorer som har lavere prioritet/forventninger. Høy insentivstyrke fremkommer i simuleringene som nivå på intern videreføring i prosent av fastsatt sats på den enkelte

indikator fra KD. EU-midler er en indikator med høy vekt og er derfor gitt høy insentivstyrke i begge simuleringsmodellene, 100% intern videreføring.

- Indikatorene hvor det er ønskelig med økt resultatoppnåelse for UiT er gitt høy insentivstyrke. Dette gjelder f.eks doktorgradskandidater som også er foreslått med 100% intern videreføring i begge modellene. Det samme gjelder for studentutveksling som også er foreslått med 100% intern videreføring.
- Indikatorene som har lavere prioritet og/eller områder hvor det ikke er forventet en direkte sammenheng mellom et økonomisk insentiv og påvirkning av atferd, er gitt lavere styrke. For indikatorene innenfor utdanning antas det å være en indirekte sammenheng mellom de økonomiske insentivene på utdanningssiden og atferd hos de som underviser. Dette fordi indikatorene her er av mer institusjonell art, i tillegg til at det er flere elementer som påvirker studentenes produksjon som fagansattes innsats ikke kan kobles direkte til.

Hvis prioriteringen er ønske om stabilitet, forutsigbarhet og langsiktighet, der fakultetene i større grad gis muligheter til å videreføre sin egenart og ha større råderett over midler de historisk sett har hatt, vil lav insentivstyrke på resultatindikatorene i den interne fordelingen være aktuelt. Høy basisandel kan gi fakultetene handlingsrom og muligheter for omstilling, men nødvendigvis ikke insentiver til økt resultatoppnåelse. Oppnådde resultater kan belønnes svakere enn det som er KDs intensjoner, og kan gi manglende resultatoppnåelse som konsekvens. En svak videreføring av KDs satser og intensjoner kan over tid føre til at UiTs samlede evne til å øke bevilgningen svekkes.

Hvis UiT alternativt beslutter høyere nivå på intern viderefordeling av insentivmidlene fra KD, vil dette kunne føre til økt innsats med tilhørende økonomisk belønning og økt produksjon på lang sikt. Budsjetttrimmen til et fakultet vil i et slikt scenario være mer utsatt og påvirkelig i takt med produksjonsøkning eller produksjonsnedgang. Enheter med høy produksjon i en eller flere av resultatindikatorene vil oppnå økt resultatandel og belønnes for innsats, og motsatt for de med lav produksjon.

Høy insentivstyrke betyr kutt i enhetenes basis for å finansiere en høy resultatandel av budsjettet, og lavere insentivstyrke gir mindre utslag på basis. I tillegg kan høy resultatandel i innføringsåret gi tilfeldige utslag for fremtiden ved en lavere basisandel og en mer resultatavhengig økonomi. Tilfeldige svingninger for produksjonsåret som ligger til grunn for 2017-tildelingen kan slå positivt/negativt ut for fremtidig basis.

Siden dette er et sentralt spørsmål i den nye modellen, forventer arbeidsgruppen at institusjonen gir høringsinnspill på hvilken strategi som bør velges for UiT. Det er derfor ikke lagt frem forslag til hvilke alternativer som bør velges.

6.2.1 Sammenligningsgrunnlag for gjeldende modell til ny modell

For å kunne simulere «justert fordeling 2017», må det foretas noen justeringer i «vedtatt fordeling 2017» før denne kan sammenlignes med forslag til ny modell. De to begrepene som sammenlignes er «totalramme per enhet», altså den enkelte enhets totale bevilgning, og «generell basis per enhet».

Fremgangsmåten som er brukt i «justert 2017-fordeling» er som følger:

Totalramme per enhet i vedtatt 2017-fordeling (fordeling på gjeldende modell) - Beløp for enhetens strategiske tildeling og rekrutteringsstillinger = Enhets justerte totalramme for 2017.

Generell basis per enhet i vedtatt 2017-fordeling (fordeling på gjeldende modell) + Den enkelte enhets nøkkelfordelte bevilgning til vitenskapelig utstyr og formidling = Justert generell basis

Simuleringene er gjort med utgangspunkt i videreføring av nivå på rekrutteringsstillinger (220,9 mill. kr) og strategiske midler (100,7 mill. kr) fra vedtatt budsjett 2017. Begge disse beløpene videreføres til

ny enhet «strategiske fond» i forslaget til ny modell. I tillegg videreføres reservene med 60 mill. kr i avsetninger til bygg og infrastruktur fra vedtatt budsjett 2017.

6.2.2 Tallgrunnlag

I den årlige bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet settes det nominelle satser som ligger til grunn for resultatbasert ramme til institusjonene. For 2017 er de som følger:

Resultatindikatorer lukket ramme

KD-satser

Publiseringspoeng	25 550 pr poeng
Inntekt fra EU	1,374 pr krone
Inntekt fra NFR/RFF	0,12 pr krone
Inntekt fra annen BOA	0,10 pr krone

Resultatindikatorer åpen ramme

KD-satser

Utvexling per student 10 000 / 15 000 for Erasmus+

Doktorgrader per kandidat 367 000

Studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon, satser pr finansieringskategori (pr 60 studiepoeng), se tabell under.

Satser åpen ramme	Studiepoeng	Kandidater	Kandidater integrerte masterprogram
A	126 000	95 000	190 000
B	96 000	72 000	144 000
C	64 000	48 000	96 000
D	47 000	36 000	72 000
E	38 000	29 000	58 000
F	32 000	24 000	48 000

Basert på satsene fra departementet og nivå på intern videreføring av resultatkomponentene, vil man få en totalramme for det enkelte fakultet/enhet som består av basiskomponent og resultatkomponent. Arbeidsgruppa viser i de neste delkapitlene de to alternative modellene med ulike nivå på insentivstyrken og hvordan dette påvirker basis. På ulike måter gir de en virkning både for innføringsåret 2018, samtidig som insentivene bidrar til styring av institusjonell adferd i fremtiden.

6.3 Simulering 1 – lavere insentivstyrke og liten basisendring

	Utgangsposisjon (Vedtatt 2017)		Simulering 1			
			Endring i kr	Endring i %	Endring i kr	%-vis endring
Fak/enhet	Gen. Basis	Totalramme	Gen. Basis		Totalramme	
Helsefak	352 857	569 551	-1 504	-0,4 %	2 697	0,9 %
NT-fak	134 456	200 620	-592	-0,4 %	3 325	2,7 %
HSL-fak	235 402	342 471	-1 031	-0,4 %	-1 546	-0,5 %
BFE-fak	138 576	211 601	-585	-0,4 %	-940	0,0 %
Kunsthak	39 091	53 900	-152	-0,4 %	-1 210	-2,8 %
Jurfak	43 491	67 772	-195	-0,4 %	275	0,2 %
IRS-fak	58 434	84 346	-254	-0,4 %	-41	-0,4 %
IVT-fak	93 456	131 669	-408	-0,4 %	-467	-0,8 %
Harstad - vernepleie	10 763	19 729	-48	-0,4 %	-651	-3,7 %
TMU	34 555	36 736	-75	-0,2 %	214	1,3 %
Sum fag.avd	1 141 082	1 718 395	-4 845		1 656	
Administrasjonen	266 626	268 200	-617	-0,2 %	-617	-0,8 %
UB	114 568	114 568	-147	-0,1 %	-147	-0,5 %
Avd. bygg & eiendom	391 031	449 067	-894	-0,2 %	-894	-0,7 %
Havbruksstasjonen og fartøy		50 699				
Universitetets fellesutgifter	65 767	85 670				
Strategiske fond		100 722	100 722			
Fond for Rekrutt. Still		220 906				
Avsetning til senere fordeling	2 000	236 318				
Reserve		47 014				
Sum øvrige avd.	839 993	1 573 164	99 064		-1 658	
Totalt UiT	1 981 075	3 291 559	94 218		-1	

Simulering 1			
Resultatindikatorer lukket ramme		Resultatindikatorer åpen ramme	
	%-vis videreføring av KD-sats		%-vis videreføring av KD-sats
Publiseringspoeng	75 %	Kandidatproduksjon	70 %
Inntekt fra EU	100 %	Utteksling	100 %
Inntekt fra NFR/RFF	75 %	Doktorgrader	100 %
Inntekt fra annen BOA	75 %	Studiepoengproduksjon	70 %

Dette alternativet inneholder en kombinasjon av insentivstyrke som til sammen gir en relativt liten endring i fakultet/enhetenes basis. Samtidig er insentivstyrken sterk nok til at KDs intensjoner i det nye finansieringssystemet i stor grad beholdes ved at en betydelig andel av belønningen for høy produksjon tilfaller de som produserer mye. Ved å velge et slikt alternativ vil nivå 2 beholde en relativt stor basis, som igjen tilsier større økonomisk handlingsrom, stabilitet og langsiktighet for det enkelte fakultet.

Enheter med lav produksjon får uansett lavere budsjettamme i den nye modellen, men endring i totalramme for disse er mindre enn i neste alternativ med høyere insentivstyrke.

6.4 Simulering 2 – høyere insentivstyrke og større basisendring

	Utgangsposisjon (Vedtatt 2017)		Simulering 2			
			Endring i kr	Endring i %	Endring i kr	%-vis endring
Fak/enhet	Gen. Basis	Totalramme	Gen. Basis		Totalramme	
Helsefak	352 857	569 551	-5 288	-1,5 %	4 909	0,9 %
NT-fak	134 456	200 620	-2 083	-1,5 %	5 478	2,7 %
HSL-fak	235 402	342 471	-3 625	-1,5 %	-1 553	-0,5 %
BFE-fak	138 576	211 601	-2 058	-1,5 %	-39	0,0 %
Kunsthak	39 091	53 900	-534	-1,4 %	-1 513	-2,8 %
Jurfak	43 491	67 772	-687	-1,6 %	165	0,2 %
IRS-fak	58 434	84 346	-892	-1,5 %	-357	-0,4 %
IVT-fak	93 456	131 669	-1 433	-1,5 %	-992	-0,8 %
Harstad - vernepleie	10 763	19 729	-169	-1,6 %	-730	-3,7 %
TMU	34 555	36 736	-263	-0,8 %	459	1,3 %
Sum fag.avd	1 141 082	1 718 395	-17 032		5 827	
Administrasjonen	266 626	268 200	-2 170	-0,8 %	-2 170	-0,8 %
UB	114 568	114 568	-516	-0,5 %	-516	-0,5 %
Avd. bygg & eiendom	391 031	449 067	-3 142	-0,8 %	-3 142	-0,7 %
Havbruksstasjonen og fartøy		50 699				
Universitetets fellesutgifter	65 767	85 670				
Strategiske fond		100 722	100 722			
Fond for Rekrutt. Still		220 906				
Avsetning til senere fordeling	2 000	236 318				
Reserve		47 014				
Sum øvrige avd.	839 993	1 573 164	94 894		-5 828	
Totalt UiT	1 981 075	3 291 559	77 861		-1	

Simulering 2			
Resultatindikatorer lukket ramme		Resultatindikatorer åpen ramme	
	%-vis videreføring av KD-sats		%-vis videreføring av KD-sats
Publiseringspoeng	90 %	Kandidatproduksjon	70 %
Inntekt fra EU	100 %	Utteksling	100 %
Inntekt fra NFR/RFF	90 %	Doktorgrader	100 %
Inntekt fra annen BOA	90 %	Studiepoengproduksjon	70 %

I simulering 2 er insentivstyrke på resultatindikatorer for forskningsområdet styrket med høyere nivå på intern videreføring. Styrken på insentivene på utdanningssiden er de samme som i modell 1. Et slikt alternativ gir økt videreføring av resultatrammen, men gir økt kutt i basis for å finansiere den høye resultatandelen. Effekten på enhetenes totalramme er at resultatunge enheter og enheter med høy produksjon som gir uttelling i innføringsåret, er de som vinner mest i dette alternativet. Enheter med lav produksjon får også i dette alternativet en redusert totalramme. I dette alternativet blir det et større kutt i totalrammen enn i alternativ 1, i tillegg til at det er flere enheter som får kutt.

Et slikt alternativ kan gi økt resultatavhengighet og en økonomi som er mer avhengig av høy produksjon, og som kan bidra til større økonomiske svingninger og mindre stabilitet enn alternativ 1.

Det nivået på incentiver som velges vil ikke bare vil ha effekt for innføringsåret 2018, men gir langsiktige virkninger og legger grunnlaget for UiTs langsiktige strategiske profil.

Alternativ til simulering 1 og 2

Arbeidsgruppen har også vurdert en alternativ simuleringmodell. Dette er en modell som samlet ikke har omfordelende effekt, dvs *beregning etter ny og gammel modell ville gitt samme kronebeløp i totalramme til enhetene.*

Dette vil i praksis bety en omlegging fra gammel til ny modell *innenfor den enkelte enhets totale budsjettramme*, og hvor konsekvensene blir en økt forskyvning mellom basis og resultatkomponent. Ny modell fra KD og i forslag til ny modell for UIT, ligger det at resultatdelen av budsjettet skal gi økt uttelling i totalrammen. En alternativ simulering gir som resultat at de enheter som har høy resultatandel får et stort kutt i basis for å finansiere denne økte resultatandelen, og større konsekvenser enn i de valgte simuleringene.

Dette vil gi en systematisk skjevhet som bryter med intensjonene ved innføringen av ny modell. Skjevheten består i at alle store produksjonseenheter får lav basis fordi de har høy produksjon. I KDs prinsipp for innføring av modellen ligger at «alle» bidrar med betaling for å finansiere økt resultatandel av budsjettet, og at de som har lav produksjon først og fremst taper budsjettandeler på grunn av lav produksjon. Arbeidsgruppen har på dette grunnlag valgt å ikke gå videre med denne alternative innføringsmodellen.

Konsekvenser for fremtidige budsjetter – full budsjettvirkning av KDs modell i 2019

Kunnskapsdepartementet har i Statsbudsjettet for 2017 slått fast at innføringen av ny modell for sektoren skal innføres over 3 år; i 2017-budsjettet og med full virkning fra og med 2019-budsjettet. Dette betyr at UIT forventer å få tilført de siste 10 mill. fordelt med 5 mill. kr i 2018 og de siste 5 mill. kr i 2019-budsjettet. En simulering på de samme to modellene over og med utvidelse av budsjettstrukturen med disse 10 mill. gir følgende konklusjoner:

Konsekvenser – simulering 1:

En styrking av budsjettstrukturen med 10 mill kr i 2019-budsjettet vil i simulering 1 gi en økt generell basis for alle enheter. De samme enhetene vil likevel tape noe i tildelingen over resultatkomponenten, men med mindre utslag og med tilhørende mindre kutt i totalrammen.

Konsekvenser – simulering 2:

En styrking av rammen med 10 mill kr i 2019-budsjettet vil i simulering 2 gi et kutt i generell basis for alle enheter, men et lavere kutt enn i simulering 2 uten de 10 mill. Det er også færre enheter som vil tape i tildelingen over resultatkomponenten, med mindre utslag og tilhørende mindre kutt i totalrammen.

Siden de 10 millionene fordeles over 2 år, vil virkningen i 2018 gi halv effekt og full virkning fra 2019-budsjettet. Håndteringen av disse 10 mill. vil bli gjenstand for behandling i 2018- og 2019-budsjettene, og sett i sammenheng med øvrige prioriteringer, blant annet nivået på generell reserve, jfr omtale i pkt. 5.3.3.

6.5. Konsekvenser ved fastsetting av insentivstyrke og implementering av ny modell – oppsummert

Arbeidsgruppens forslag til justert finansieringsmodell inklusiv alternative nivå på intern videreføring av indikatorstyrke (jf simulering 1 og simulering 2), og foreslått innføringsløp ved UIT, vil gi følgende konsekvenser;

- Alle enheter får kutt i basis for å finansiere økt resultatandel av budsjettet
- Enheter som er produksjonstunge får økt totalramme som følge av økt resultatandel av budsjettet. Tilsvarende får enheter som har mindre volum på produksjon, reduksjon i totalrammen som følge av dette

- Nivå på intern videreføring av indikatorene (insentivstyrke) avgjør størrelse på endringer i basis og endringer i totalramme pr enhet som følge av den økt produksjonsandelen av budsjettet;
 - Lav incentivstyrke;
 - Gir mindre effekt på omfordeling mellom basis og resultatandel
 - Gir mindre omfordelende effekt mellom produksjonstunge og mindre produksjonstunge budsjettenheter
 - Gir økt stabilitet og mindre produksjonsavhengighet for enhetenes fremtidige budsjetttrammer
 - Gir mindre konsekvens på enhetens totalramme hvis tilfeldige svingninger i produksjonen ved innføringen av ny modell (2015-tall som ligger til grunn for justert 2017-fordeling og budsjett 2018)
 - Kan gi reduserte insentiver til økt fremtidig produksjon
 - Høy incentivstyrke;
 - Gir økt effekt på omfordeling mellom basis og resultatandel
 - Gir større omfordelende effekt mellom produksjonstunge og mindre produksjonstunge budsjettenheter
 - Kan gi mindre stabilitet og økt produksjonsavhengighet for enhetenes fremtidige budsjetttrammer. Dette som følge av mindre andel basis av totalrammen
 - Gir større konsekvenser for enhetens totalramme hvis tilfeldige svingninger i produksjonen ved innføringen av ny modell (2015-tall som ligger til grunn for budsjett 2018)
 - Kan gi økte insentiver til økt fremtidig produksjon

En simulering som tar inn forventet økning på 10 mill kr i økt ramme med full virkning fra 2018-budsjettet fra KD som følge av innføringen av ny sentral modell, gir i simulering 1 en økt basis for alle enheter. Tre enheter får en liten reduksjon i totalramme som følge av lav uttelling over resultatkomponenten. Simulering 2 med de 10 ekstra millionene, gir samme resultater som simulering 2 uten disse, men med lavere utslag.

Allt tallmateriale som er brukt i simuleringsarbeidet, ligger på Intranett her:

https://intranett.uit.no/intranett/vis-artikkel?p_document_id=447837&p_dimension_id=88210&p_menu=42374

7. Implementering

Den interne budsjettfordelingen for 2017 ble vedtatt i styremøte 24. november 2016. Fordelingen er gjort etter gammel fordelingsmodell. Universitetsstyret har vedtatt at den interne fordelingen av 2018-budsjettet skal skje etter ny fordelingsmodell.

Arbeidsgruppen tilrår at vedtatt budsjett 2017 og tildelingen til enhetene brukes som grunnlag for implementering av ny modell. I simuleringen er vedtatt fordeling for 2017 tilpasset ny fordelingsmodell og simuleringen viser effekten på resultatkomponentene og basis. Vi får da «justert fordeling 2017». Grunnlag for fordeling av 2018-budsjettet vil være «justert fordeling 2017», det vil si vedtatt 2017-budsjett på ny modell. Denne eksisterer kun som simulert versjon og vil ikke få tilbakevirkende effekt på vedtatt budsjett 2017. **Basiskomponenten i ny og vedtatt modell lagt på justert 2017-fordeling, videreføres og danner grunnlag for fordelingen av budsjettet for 2018.**

Konsekvensene er at enhetene vil få regulert sin basis i samsvar med dette. Nivået på intern videreføring av resultatindikatorne og reservene vil være av vesentlig betydning for fastsetting av ny basis.

Budsjettfordelingen for 2018 vil etter planen skje i styremøte i juni 2018.

8. Årshjul

I et normalår vil fordelingen av rammer for kommende år skje i styremøte i juni. Budsjettfordelingen for 2018 har følgende milepæler:

Vedtak om ny fordelingsmodell for UiT	Mars – 2017
Budsjettinnspill for 2018 fra enheten	April – 2017
Fordeling av rekrutteringsstillinger 2018	Mai – 2017
Rammefordeling 2018	Juni – 2017
Foreløpig disponeringsskriv for 2018	August – 2017
Fordeling av del 1 strategisk fond 2018	Oktober – 2017
Innspill til store satsinger 2019	Oktober – 2017
Forslag til Statsbudsjettet for 2018	Oktober – 2017
Forslag til store satsinger 2019 til KD	November – 2017
Tildelingsbrev fra KD for 2018	Desember – 2017
Eventuell revidert rammefordeling for 2018	Januar – 2018
Fordeling av del 2 strategisk fond 2018	Mai – 2018

9. Oppsummering av arbeidsgruppens forslag

Arbeidsgruppens forslag til fordelingsmodell er kort oppsummert som følger:

- Forslag til intern fordelingsmodell bygger i stor grad på KDs modell til sektoren, det vil si høy grad av transparens
- Intensjoner og konkrete virkninger ved innføringen av KDs modell til sektoren er foreslått videreført ved implementering i innføringsåret ved UIT
- Vedtatt budsjett 2017 legger grunnlaget for videreføring til budsjett 2018. «Justert 2017-fordeling» er en simulert modell hvor vedtatt 2017-budsjett legges over på ny fordelingsmodell
- Arbeidsgruppen foreslår endringer i håndteringen av strategiske midler
- Intern videreføring av nivå på resultatindikatorne vil påvirke størrelse på hhv basis og resultatkomponent i enhetenes totalramme. Her må det tas strategiske valg om størrelse på basis versus størrelse på resultatdelen av totalrammen

På vegne av arbeidsgruppen,

Eli M. Pedersen
økonomidirektør